

בבית המשפט העליון

מ"ח 7803/11

לפני: כבוד השופטת מ' נאור

המבקש: האני חסון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר בהתאם לסעיף 31 לחוק בתי המשפט
[נוסח משולב] התשמ"ד-1984

בשם המבקש: עו"ד מיכאל כרמל

בשם המשיבה: עו"ד ג'ואי אש

חקיקה שאוזכרה:

[חוק בתי המשפט \[נוסח משולב\], תשמ"ד-1984: סעי' 31, 31\(א\)\(2\)](#)

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סעי' 300\(א\)\(2\), 301, 369, 372, 499\(1\)\(4\)](#)

מיני-רציו:

* לא בנקל יתחשב ביהמ"ש בעדות שנכבשה במשך תקופת זמן לא מבוטלת, לא כל שכן כאשר מדובר בעדות עליה נסמכת בקשה לעריכת משפט חוזר, זאת בשל החשד הטבעי המתעורר לגבי אמינותה. חשד זה כמובן יכול להיות מופרך, בהינתן סיבה משכנעת לכבישת העדות. במקרה דנן, לא נמצא מקום לראות במכתב – שהינו בגדר עדות כבושה – כראיה המצדיקה עריכת משפט חוזר וגם יתר הטענות לא נמצאו כמצדיקות קיומו של משפט חוזר.

* בת-משפט – משפט חוזר – עילות לקיומו

* ראיות – עדות – עדות כבושה

בקשה לקיום משפט חוזר בהתאם לסעיף 31 לחוק בתי המשפט. המבקש הורשע על ידי ביהמ"ש המחוזי בחיפה בעבירות רצח בכוונה תחילה, קשירת קשר לביצוע פשע וחטיפה. עפ"י כתב האישום, המעשים בוצעו בצוותא ע"י המבקש ואחרים מטעמים של כבוד המשפחה וזאת בשל קשר רומנטי שניהלה המנוחה (בת אחותו של המבקש), בניגוד לרצונם של בני משפחתה. ערעור שהגיש המבקש על פסק הדין נדחה, נפסק כי אכן חלקו של המבקש במעשים היווה חוליה חשבה בשרשרת המעשים שהובילו למותה של המנוחה, כך שיש לראותו כמבצע בצוותא. עוד נקבע כי אין בפער הענישה בין המבקש לבין שותף נוסף בפרשה, רפיק, כדי לצדיק הקלה בעונשו של המבקש. בקשה לדיון נוסף שהגיש המבקש נדחתה. בבקשה למשפט חוזר נטען לקיומה של ראייה חדשה – מכתב מאת סעד, אבי המנוחה (שהורשע אף הוא בפרשה ונדון למאסר עולם), הטוען כי למבקש לא הייתה ידיעה בדבר כוונותיו שלו לפגוע במנוחה וכי המבקש לא היה שותף למעשים שהביאו למותה. נטען כי נוכח הראיה החדשה, ישנו חשש של ממש כי למבקש נגרם עיוות דין המצדיק את קיומו של משפט חוזר.

ביהמ"ש העליון (מפי השופט מ' נאור) דחה את הבקשה מהטעמים הבאים:

לפי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, כדי להורות על קיומו של משפט חוזר, על ביהמ"ש לבחון אם הוצגו בפניו ראיות העשויות לשנות את תוצאת המשפט לטובת הנידון. הראיה החדשה הנזכרת בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, צריכה להיות בעלת אמינות לכאורית שתצדיק את קבלת הבקשה לעריכת משפט חוזר ואין די בהעלאת תזה רעיונית או עובדתית שלא נדונה במהלך המשפט.

במקרה דנן, מתבקש ביהמ"ש להתחשב בעדות שנכבשה במשך תקופת זמן לא מבוטלת. לא בנקל יתחשב ביהמ"ש בעדות שכזו, לא כל שכן כאשר מדובר בעדות עליה נסמכת בקשה לעריכת משפט חוזר. ערכה הראייתית של עדות כבושה הינו מועט, זאת בשל החשד הטבעי המתעורר לגבי אמינותה. חשד זה כמובן יכול להיות מופרך, בהינתן סיבה משכנעת לכבישת העדות.

בנסיבות, אין להורות על עריכת משפט חוזר. המבקש הורשע בביהמ"ש המחוזי לאחר שעובדות הפרשה נבחנו בצורה מדוקדקת, והמבקש נמצא אשם בעבירות שיוחסו לו. יתרה מזאת, מכתבו של סעד עומד בסתירה מוחלטת להודאתו בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו. המבקש לא הצליח להעלות בבקשתו הסבר משכנע לסטייתו של סעד מהעובדות בהן הודה במסגרת משפטו הוא או לכבישת עדותו. נראה, כי משהורשע סעד ברציחתה של בתו ונגזר עליו מאסר עולם, אין מבחינתו כל מניעה ממשית מלהעיד עדות שקר, אם ברצונו לחלץ את אחיו ממאסר. אין למכתב זה כל אמינות לכאורית, ואין לראות במכתבו כראיה המצדיקה עריכת משפט חוזר. מסקנה אחרונה זו, מייטרת אף את הדיון בשאלה האם יש באמור במכתב כדי להעלות חשש של ממש כי בהרשעתו של המבקש ברצח נגרם עיוות דין המצדיק את עריכתו של משפט חוזר. כמו כן, לא נמצא ממש בטענה לפיה פער הענישה בין המבקש לבין רפיק מצדיק את קבלת הבקשה. עובדה זו הייתה כבר ידועה בדיון שנערך בבימ"ש זה בערעור ובהחלטה שדחתה את הבקשה לדיון נוסף, ולא נמצא מקום להתחשב בה לצורך הקלה בעונש.

החלטה

לפניי בקשה לקיום משפט חוזר בהתאם לסעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). המבקש הורשע על ידי בית המשפט

המחוזי בחיפה (סגן הנשיא, השופט י' דר, והשופטים א' שיף ו-ח' הורוביץ) בעבירות רצח בכוונה תחילה לפי [סעיפים 300\(א\)\(2\) וסעיף 301 לחוק העונשין](#), התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), קשירת קשר לביצוע פשע לפי [סעיף 499\(4\)\(1\) לחוק העונשין](#), וחטיפה לפי [סעיפים 369 ו-372 לחוק העונשין](#). ערעור שהגיש המבקש על פסק הדין נדחה, וכך גם נדחתה בקשה לדיון נוסף.

רקע עובדתי, ההליכים הקודמים והבקשה למשפט חוזר

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום, בו נאשם באירועים בהם נחטפה ונרצחה בת אחיו, סמר חסון (להלן: המנוחה). על פי המתואר בכתב האישום, המבקש ואחרים קשרו קשר להמית את המנוחה מטעמים של כבוד המשפחה וזאת בשל קשר רומנטי שניהלה בניגוד לרצונם של בני משפחתה. בהמשך, סוכם להביא את המנוחה במרמה לבית קברות, ושם להמיתה. המבקש הבטיח למנוחה כי יביא לה חבילה שהייתה מיועדת לה, ובהמשך פגש אותה והביאה במרמה לבית הקברות. בבית הקברות תקפו המבקש והאחרים את המנוחה, הכו אותה בראשה, הסיעוה למטע זיתים סמוך, ושם תלו אותה מצווארה על ענף עץ זית וגרמו למותה.

2. התביעה טענה כי חלקן של המבקש בפרשה היה מרכזי ומהותי ולכן יש לראותו כמבצע בצוותא בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. נטען כי המבקש פיתה את המנוחה להיפגש איתו, והסיעה לזירת הרצח, כחלק תכנון משותף עם אביה סעד חסון (להלן: טעט). עוד נטען כי המבקש נהג ברכב בזמן שסעד הכה וחנק אותה במושב הסמוך לו ברכב ולא עשה דבר כדי למנוע ממנו מלעשות כן. לאחר שנתלתה המנוחה, הסיע המבקש את סעד בחזרה לביתו. אשר על כן, ביקשה התביעה מבית המשפט לראות במבקש כמבצע בצוותא של העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בא-כוח המבקש טען מנגד, כי המעשים המיוחסים למבקש אינם מבססים עבירת רצח, שכן לא הוכח די הצורך כי היה תכנון משותף ומוקדם בין סעד למבקש לרצוח את המנוחה. כטענה חלופית נטען כי אין לראות במבקש כמבצע בצוותא, אלא לכל היותר כמסייע. יש לציין כי במהלך חקירתו במשטרה ובעדותו בבית המשפט, החליף המבקש מספר גרסאות וקווי הגנה. התנהלותו זאת, כך קבע בית המשפט המחוזי, ערערה את אמינות עדותו של המבקש.

3. לאחר שמיעת ראיות, הרשיע בית המשפט המחוזי בחיפה את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בית המשפט קבע כי נוכחותו של המבקש בזירת האירועים לא הייתה ניטראלית. נקבע כי המבקש לקח חלק פעיל ומרכזי במעשה הרציחה, וזאת גם אם לא הוכח כי נטל חלק אקטיבי באלימות הפיזית שהובילה למותה של המנוחה.

בית המשפט דחה את גרסת המבקש לפיה לא היה לו חלק ברצח, וכי הוא אף ניסה למנוע מאביה של המנוחה מלהביא למותה.

4. בהעדרן של ראיות ישירות בדבר מעורבותו של המבקש בעבירות, ביסס בית המשפט את קביעותיו אלו על חקירתו של המבקש במשטרה, על העדויות שנשמעו בפניו ומוצגי התביעה, אשר יחדיו שימשו את בית המשפט במלאכת הרכבתה של התמונה הנסיבתית. נקבע כי המבקש תיאם עם סעד כל צעד בפרשה. בהכרעת דינו, הציג בית המשפט המחוזי טבלה בה פורטו שיחות הטלפון שהתקיימו ביום הרצח בין המבקש לבין סעד. מהפירוט עלה, כי ביום הרצח התקיימו בין המבקש למנוחה ובין לבין סעד שיחות טלפון רבות. בית המשפט עמד על הדפוסים שאפיינו את שיחות אלו, וקבע כי ניתן להסיק כי כניסתו של סעד לרכבו של המבקש בבית הקברות, לא הייתה מקרית אלא תוצאה של תכנון מחושב ותיאום הדוק בין השניים. המבקש עצמו הודה בחקירתו במשטרה כי הבאתה של המנוחה לבית הקברות הייתה פרי תכנון מוקדם. נסקרה גם עדותו של בן זוגה של המנוחה, ששמע חלק מהאירועים דרך הטלפון. בן הזוג העיד כי שמע את המנוחה שואלת את המבקש מדוע הוא מביאה לבית קברות, ומביעה את חששה מפני כניסה למקום. זמן קצר לאחר מכן נשמעה המנוחה זועקת לעזרה. שיחה זו איששה את מסקנתו של בית המשפט לגבי התכנון המוקדם של האלימות בבית הקברות, שהובילה למותה של המנוחה. כמו כן, בית המשפט ראה בעובדה שהמנוחה כבר סבלה מנחת זרועה של בני משפחתה, ואף פנתה מספר פעמים למשטרה בשל אלימות שהפעילו כלפיה בני משפחתה על רקע קשר רומנטי שניהלה, כחיזוק נוסף לכך שהכוונה לפגוע במנוחה הייתה גלויה וברורה.

5. בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי מתואר כיצד כחלק מתכנונם המשותף, המבקש הסיע את המנוחה לבית הקברות, זאת לאחר שפיתה אותה להיפגש עימו כדי לקבל מידי חבילה. לאחר שהגיעו לבית הקברות, המשיך המבקש לנהוג ברכב, כאשר באותה שעה אבי המנוחה, נכנס לרכב, תקף אותה ולבסוף תלה אותה על העץ שעליו נמצאה גופתה למחרת. המבקש לא עשה דבר כדי למנוע מסעד מלבצע את מעשיו. מחדלו של המבקש מלנסות ולמנוע את המעשה היווה אף הוא גורם מחזק למסקנה בדבר מעורבותו ברצח. בחינת רצף האירועים ואופן התנהגותו של המבקש במהלכם שכנעו את בית המשפט המחוזי, מעבר לכל ספק סביר, כי קיים בסיס מספיק כדי להרשיעו. נוכח כל האמור, הרשיע בית המשפט את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בית המשפט הוסיף וקבע כי במקרה זה הייתה התביעה רשאית שלא להתעלם מעבירות הנוספות שביצע המבקש, לצד עבירת הרצח. על המבקש הושת עונש מאסר עולם בגין העברות בהן הורשע. יצוין כי במסגרת משפט שנערך לאביה של המנוחה,

סעד ולדודה רפיק חסון (להלן: רפיק) נגזר על סעד עונש מאסר עולם. על רפיק, שהורשע בעבירת תקיפה בנסיבות מחמירות, נגזר עונש מאסר של 3 שנים.

6. על פסק דינו של בית המשפט הגיש המבקש ערעור לבית משפט זה. בית המשפט דחה את הערעור ([ע"פ 5305/07](#) חסון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 6.9.2010), מפי המשנה לנשיא, א' ריבלין והשופטים א' ארבל ו-נ' הנדל). נקבע כי הוכח מעבר לכל ספק סביר כי התקיימו היסודות הנדרשים לשם הרשעתו של המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. נדונה טענתו החילופית של המבקש, שנשמעה גם בבית המשפט המחוזי, לפיה אם לא תתקבל טענתו כי נותר ספק סביר בדבר אשמתו בעבירות בהן הורשע, הרי שהעבירות בהן היה להרשיעו הינן הריגה או סיוע לרצח. בית המשפט דחה טענה זאת, וקבע כי, כפי שכבר קבע בית המשפט המחוזי, חלקו של המבקש במעשים היווה חוליה חשבה בשרשרת המעשים שהובילו למותה של המנוחה, כך שיש לראותו כמבצע בצוותא. עוד נקבע כי אין בפער הענישה בין המבקש לבין שותף נוסף בפרשה, רפיק, כדי לצדיק הקלה בעונשו של המבקש.

7. על פסק הדין בערעור הוגשה בקשה לדיון נוסף ([דנ"פ 8127/10](#) חסון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 1.12.2010). הנשיאה ד' ביניש, דחתה את הבקשה וקבעה כי עניינו של המבקש אינו נמנה על אותם מקרים המצדיקים את קיומו של דיון נוסף.

8. עתה מונחת לפניי בקשה לקיומו של משפט חוזר, לפיה בעניינו של המבקש נוספה ראייה חדשה, לגביה נטען שאילו הייתה בפני בית המשפט קמא, היה בה כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקש. הראיה החדשה עליה נסמך המבקש הינה מכתב מאת סעד, אבי המנוחה (להלן: מכתבו של סעד), הטוען כי למבקש לא הייתה ידיעה בדבר כוונותיו שלו לפגוע במנוחה וכי המבקש לא היה שותף למעשים שהביאו למותה. בא כוחו של המבקש מוסיף וטוען, כי נוכח הראיה החדשה, ישנו חשש של ממש כי למבקש נגרם עיוות דין המצדיק את קיומו של משפט חוזר. הראיה החדשה, כך נטען, מלמדת כי המבקש ניהל משפט סרק, כיוון שלא רצה להפליל את בני משפחתו שנטלו חלק במעשים. עוד נטען כי פער הענישה בין המבקש לרפיק, משקף אף הוא עיוות דין המצדיק את קיומו של משפט חוזר.

9. בחוות הדעת שהוגשה כתגובה לבקשה, טוען היועץ המשפטי כי יש לדחות את בקשתו של המבקש למשפט חוזר. נטען כי הראיה החדשה שהוגשה לבית המשפט הינה למעשה עדות כבושה של סעד, אבי המנוחה, העומדת בסתירה מוחלטת לעובדות בהן הודה כותב המכתב במשפט נפרד שהתקיים נגדו. עוד טוען היועץ המשפטי כי גרסתו הכבושה של סעד איננה מתיישבת עם עובדות נוספת שהוכחו במשפט, מהן למד בית

המשפט כי למבקש היה חלק במעשים בהם הורשע. היועץ המשפטי טוען כי עצם טענתו של המבקש כי היה מוכן למסור גרסאות שקריות בפני בית המשפט כדי להגן על בני משפחתו, מלמדת על כך שאין לסמוך על הראיה החדשה. סעד, כך נטען, אשר הורשע ברצח ונדון למאסר עולם, יהיה מוכן למסור עדות כוזבת כדי למלט את אחיו מריצוי מאסרו.

דיון והכרעה

10. אין בידי להיענות לבקשה. לפי [סעיף 31\(א\)\(2\) לחוק בתי המשפט](#), כדי להורות על קיומו של משפט חוזר, על בית המשפט לבחון אם הוצגו בפניו ראיות העשויות לשנות את תוצאת המשפט לטובת הנידון. ויודגש - לשם עמידה בתנאי [סעיף 31\(א\)\(2\)](#) אין די בהעלאת תזה רעיונית או עובדתית שלא נדונה במהלך המשפט. הראיה החדשה הנזכרת [בסעיף 31\(א\)\(2\) לחוק בתי המשפט](#), צריכה להיות בעלת אמינות לכאורית שתצדיק את קבלת הבקשה לעריכת משפט חוזר. כבר נאמר בהקשר זה:

"למותר להדגיש, כי בנקיטת לשון 'עובדה חדשה' או 'ראיה חדשה' לא נתכוון המחוקק לכל טענה, אשר בעצם השמעתה הופכת כביכול לראיה חדשה, אלא הכוונה לעובדה או לראיה, אשר יש בהן אמינות לכאורית. הרי מדובר על הליך שיפוטי שנסתיים כבר ואשר ההכרעה בו מעוגנת במערכת ראיות, שהייתה אמינה בעיני בתי המשפט שלפניהם היא נפרשה. כאשר מבקשים לחדש את הדיון מראשיתו, לא די בהשגה על התוצאה או בהעלאת טענה, המצביעה על אפשרות קיומה של מערכת עובדות חלופית. אין גם להסתפק בכך, שמי שמעורב בעניין מעלה תיזה עובדתית חדשה; צריך להיות בהקשר או בנסיבות דבר כלשהו, המעניק לעובדות או לראיות החדשות בהן מדבר [סעיף 31\(א\)\(2\)](#) אמינות לכאורית, המצדיקה שקילתן מחדש ליד מערכת הראיות הקודמת. הוזה אומר, מי שמחליט על המשפט החוזר, איננו פועל פעולה אוטומטית, המעוגנת אך ורק בקיומה או בהעלאתה של טענה עובדתית, אלא עליו גם לבחון, אם העובדה או הראיה כאמור [בסעיף 31\(א\)\(2\)](#) שוקלות דיין על-מנת להצדיק ביטולו של הליך שנסתיים כדי להחזיר את הגלגל אחורה". ([מ"ח 6/84 מאמא נ' מדינת ישראל, פ"ד לח \(3\) 498 \(1984\)](#) (ההדגשות אינן במקור, מ.נ.); וראו גם: [מ"ח 740/10](#) כהן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 13.9.2010 (להלן: עניין כהן)).

11. במקרה שלפניי, מתבקש בית המשפט להתחשב בעדות שנכבשה במשך תקופת זמן לא מבוטלת. לא בנקל יתחשב בית המשפט בעדות שכזו, לא כל שכן כאשר מדובר בעדות עליה נסמכת בקשה לעריכת משפט חוזר. ערכה הראייתית של עדות כבושה הינו מועט, זאת בשל החשד הטבעי המתעורר לגבי אמינותה. חשד זה כמובן יכול להיות

מופרך, בהינתן סיבה משכנעת לכבישת העדות. (לעניין זה, ראו והשוו: עניין כהן, סעיף 11 לפסק דינה של השופטת ארבל; ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל, סעיף 10 לפסק הדין והאסמכתאות המובאות בו, (פורסם בנבו), (3.9.2009)).

12. המקרה שלפניי אינו מסוג מהמקרים בהם ישנו מקום להיענות לבקשה לעריכת משפט חוזר. המבקש הורשע בבית המשפט המחוזי לאחר שעובדות הפרשה נבחנו בצורה מדוקדקת, והמבקש נמצא אשם בעבירות שיוחסו לו. יתרה מזאת, מכתבו של סעד עומד בסתירה מוחלטת להודאתו בעובדות כתב אישום שהוגש נגדו. הודאתו של סעד בעובדות כתב האישום נגדו, מחזקות את המסקנה כי בצדק הורשע המבקש וכי אין ליתן אמון בגרסה החדשה העולה ממכתבו של סעד. בצדק במשפטו של המבקש, לא שימש סעד כעד הגנה מטעמו. לעומת זאת, במשפט שהתנהל נגד סעד באותה הפרשה, הודה סעד בעובדות כתב אישום שהוגש בעניינו. כתב האישום שהוגש נגד סעד ייחס למבקש חלק פעיל ומרכזי ברציחתה של המנוחה. המבקש לא הצליח להעלות בבקשתו הסבר משכנע לסטייתו של סעד מהעובדות בהן הודה במסגרת משפטו הוא או לכבישת עדותו. נראה, כי משהורשע סעד ברציחתה של בתו ונגזר עליו מאסר עולם, אין מבחינתו כל מניעה ממשית מלהעיד עדות שקר, אם ברצונו לחלץ את אחיו ממאסר. אין למכתב זה כל אמינות לכאורית, ואין לראות במכתבו כראיה המצדיקה עריכת משפט חוזר.

13. מסקנתי כי אין במכתבו של סעד כראיה המצדיקה עריכת משפט חוזר, מייתרת אף את הדיון בשאלה האם יש באמור במכתב כדי להעלות חשש של ממש כי בהרשעתו של המבקש ברצח נגרם עיוות דין המצדיק את עריכתו של משפט חוזר. כמו כן, לא מצאתי ממש בטענה לפיה פער הענישה בין המבקש לבין רפיק מצדיק את קבלת הבקשה. עובדה זו הייתה כבר ידועה בדיון שנערך בבית משפט זה בערעור ובהחלטה שדחתה את הבקשה לדיון נוסף, ולא נמצא מקום להתחשב בה לצורך הקלה בעונש.

14. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ה' ניסן, תשע"ב (28.3.2012).

מ' נאור 54678313-7803/11

ש ו פ ט ת

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)